

Põhikooli lihtsustatud õppe inimeseõpetuse ainekava

9. klass

Õppesisu:

Lähisuhted ja perekond

- Lähisuhted, suhete alustamine ja hoidmine, vastutus ja austus.
- Kooselu, abiellumine ja pere loomine. Raseduse planeerimine; loote areng; loote ja ema tervist hoidev käitumine.
- Lapse sündimine: ettevalmistused imiku hooldamiseks; sünnijärgsed kohustused(nimepanek, tervisekindlustus, meditsiiniline kontroll jms); kohaliku omavalitsuse ja riiklikud toetused.
- Lapse saamisega seotud (lisa)kulutused (peamised kuluartiklid lapseas), lapse hooldamisele kuluv aeg. Puudega laps. Imiku- ja lapseiga (peamised arengutingimused, suhtlemine lapsega, lapse õigused (alus)haridusele). Lapse arendamine-õpetamine (eakohased mänguasjad, raamatud jms); mängude õpetamine noorematele õpilastele.
- Peretülid ja –vägivald (tagajärjed, lahendused, valehäbi, nõustamis- ja kriisiabi). Uimastite tarbija perekonnas: mõju majanduslikule olukorrale, suhetele.
- Kohalikud ja üldriiklikud nõustamis- ja ravivõimalused.
- Lahutus, lahuselava vanema kohustused lapse kasvatamisel.

Eelarve planeerimine

- Pere sissetulekud (palk, toetused). Igapäevaste kulutuste planeerimine (eluase, toit, riietus, transport, vaba aeg); kulutuste kasv perekonna suurenemisel (sh lemmiklooma võtmisel).
- Suurte väljaminekute planeerimine (soovid, võimalused, riskid: raha säästmine ja hoiustamine, järelmaks, krediit, laen, liising).
- Kaupade-teenuste garantii (müüjalt teabe hankimine, garantii võimaluste-tingimuste kohta).

Eluase

- Eluaseme liigid, eluaseme otsimine, arvestades pere vajadusi ja võimalusi (müügikuulutused, kinnisvarafirmad). Üürileping, selle tingimused (üürniku õigused ja kohustused, „halva” lepingu ohud).
- Eluaseme sisustuse planeerimine: hädavajalik sisustus, sisustuse hankimise (ostude) järjekord, ratsionaalne paigutus, kujundusdetailid. Eluaseme, olmetehnika soetamine, hooldus ja remont: teabe hankimine võimaluste, tingimuste ja abiteenuste kohta (müüja, telefoniraamat, kasutusjuhend jne).

Karjääri planeerimine

- Jätkuõppe võimalused, valikute tegemine, arvestades huvisid, võimeid ja majanduslikke võimalusi (transport, elamiskulud jms); kutsenõustamine.
- Kohalik tööhõiveamet, tööturuteenused töötajale, töötus. Töötaja põhilised õigused ja kohustused, lepinguta töötamisega kaasnevad riskid ja tagajärjed, ümbrikupalk. Abi leidmine tööõigusega seotud küsimustes.
- Inimkaubandus: tööorjus ja prostitutsioon, ohvriks sattumise põhjused, inimkaubandusele viitavad märgid (kuulutused, tööpakkujate käitumises), ohtude teadvustamine, käitumine ohvriks sattumise korral, ohvriabi.

Õpitulemused:

- suhtleb tavaolukorras adekvaatselt (kuulab vestluspartnerit, esitab küsimusi, selgitab oma seisukohti, otsib lahendust erinevatele, tunnistab oma eksimusi ja väärkäitumist);
- reageerib adekvaatselt kohatule käitumisele enda ja teiste suhtes;
- hindab oma ja kaaslaste käitumise otstarbekust tavaolukorras ning vastavust ühiskonna normidele, käitub vastavalt;
- eristab ja nimetab illustratsioonidele toetudes elundeid/elundkondi, nende põhifunktsioone ning kirjeldab nende tervishoiu põhitõdesid;

- demonstreerib õpituatsioonis peamisi esmaabivõtteid;
- kirjeldab peamisi tervist tugevdavaid ja toetavaid tegureid, tervishoiu- ning sotsiaalsüsteemi teenuseid;
- teab ja oskab igapäevaelus planeerida tervislikke valikuid seoses oma füüsilise, vaimse, emotsionaalse ja sotsiaalse tervisega;
- teab tervisliku toitumise ja kehalise aktiivsuse põhimõtteid ning mõistab nende rakendamise olulisust igapäevaelus;
- teab kooselu reegleid ja norme toetavates inimsuhetes ning väärtustab hoolivust, ausust, õiglust ja vastutustunnet;
- kirjeldab imiku ja väikelapse arendamise tingimusi ning hooldamise võtteid;
- mõistab inimtegevuse peamiste ressursside (aeg, teadmised/oskused, töö, raha) tähtsust oma elus; oskab planeerida ressursside täiendamise/kulutamisega seotud tegevusi;
- oskab küsida teavet kaasinimestelt, kasutada teabetekste ja teatmikke;
- kirjeldab eluaseme omandamise, sisustamise ning haldamisega seotud vajadusi, võimalusi, ohtusid ja kohustusi;
- hindab nõustaja suunamisel adekvaatselt oma võimeid, teadmisi, oskusi, jätkuõppe võimalused ja -tingimusi ning teeb enda jaoks sobivaima karjäärivaliku; teab oma peamisi õigusi ja kohustusi töötajana, nimetab info ja abi saamise võimalusi tööõigusega seotud küsimustes;
- mõistab lepinguta töötamise ja ümbrikupalgaga seotud riske ja negatiivseid tagajärgi;
- tunneb tööotsimisel ära inimkaubandusele viitavad märgid, teadvustab ohte ning kirjeldab õiget käitumist inimkaubanduse ohvriks sattumise korral